

NEMES Z. MÁRIÓ

A morphé adománya

MEGJEGYZÉSEK GYÖRFFY LÁSZLÓ BODY FARM-CIKLUSÁHOZ

Az út mindkét oldalán ezrével heverték a testek. Elmosódó, nehezen megfejthető utalások, különös tájkaká lekopott táblák, egy útvonal, amely soha nem tudja előre jelezni irányát az ismeretlen helyeken. Stólákba rakott végtagok, mumifikálódott öregek, ezüstösen csillogó embriók és halmazállapotukat váltogató zigóták. Sejtfalak nyíltak és záródtak egymás előtt, flamingó alakú daganatok hajlongtak egymás felé a kiismerhetetlen homályban, miközben azt suttogták, hogy egzotikus állatokat etetni tilos. A mindenfelé terjengő, határtalan konglomerátum nem rendelkezett felmérhető kontúrokkal vagy súllyal. Folyamatos szaporulat és bomlás volt, interakció, neuronális kölcsönhatások szomorú hálózata, tízezer torok, amelyből szakadatlanul törtek elő a nyögések és a morgások, a zúgás és a fejlettebb hexagonális kaptárokat idéző zsongás-bongás. A corpus annak a temetőnek a topográfiája lenne, ahonnan jövőnk, nem pedig azé, amit az Enyészet fantazmagóriája tölt be, ezek a halottak mégis éltek. Mocorogtak, de nem tudtak többé kiszakadni a földből és a milliányi tagot számláló család nekromanta öleléséből. Az egymásba kapaszkodó, szüntelenül új tagokat, csápokat és nyúlványokat eresztő tömbök egyenletes hullámozása felerősödött. Minden kis végződés, minden idegekkel kivert felület és tövisszurony arra várt, hogy megérintsék. Hogy újra együtt legyen az élőkkel, és újra részesülhessen a morphé adományából. Ahogy forma és formátlanság egymásra néz, morbid tekintetváltásban oszcillál, az maga az eleven táj, amit nem foglalhatunk egy képbe, pedig a táj a par excellence kép, amit a kultúra strukturál a természet ellenében. Itt azonban a tájak: nem territóriumok, birtokok, földek, hanem azok az érzéki kiterjedések, amelyeket anélkül járunk be, hogy valaha is össze tudnánk kapcsolni egy áttekinthető képpé vagy egy fogalom alá tudnánk rendelni. A mindig idegen tájak – és az idegenség mint táj, vidékek, környékek, átjárók, átkelők, nyílt térségek, váratlan kiemelkedések, utak elfelé, sehova, elindulások, visszatérések. A táj sötét virágzása nem élő, nem halott, mégsem semleges, hiszen ellenélet és ellenhalál. A liberté és az egalité blaszfém tréfája, a kínnal bélelt, fanyar illatokat árasztó szaporulat. Vörösmohák és ki tudja, honnan leszakadt húsos függelékek, imbolygó zoophiták és lombosmoszatok, kőzetgyapot és gépi alkatrészek nyúltak mind egymás felé, hogy létrehozzanak egy mindaddig ismeretlen összetételű organicitást. Az emberi tetemeiket a földből előkunkorodó indák először felnyársalták, majd egymáshoz huzalozták, mint valami bíbor fényekben játszó gyöngysort. A sebektől állott kolosztumra emlékeztető pép folydogált. Egy karmazsinszínű koralltörzsecske kétsoros szárából fejletlen csápok nyúltak ki, végükön egy-egy emberi szemgolyóval. Az ostorszerű nyúlványok azonban még nem erősödtek meg eléggé a golyóbisok súlyának megtartásához, így azok minduntalan aláhanyatlottak az aminosavakban gazdag sárba. Szeizmográf végtelenül érzékeny mutatóval, tiszta irodalom a testek betöréseiről, behatolásokról, túlradásokról, az összes bőr minden nyílásáról, pórusáról és bemenetéről, forradásokról, bőrkeményedésekről, foltokról, tagokról

és zónákról, testről testre, helyről helyre, bemenetről bemenetre és kimenetre. A test az összes ilyen hozzáférés topikája, az összes itt/ott, fort/da, jövés-menés, elnyelés-ürítés, belégzés-kilégzés, tágulás és összehúzódás tana. A turritopsis dohrnii – a rája, mely nem tud meghalni. A reverzibilis életciklus tükröződése önmagában. Mint amikor a patkányok elhagyják a süllyedő hajót. Az emberi komplexitás a feltételezett lényeg számára nem volt egyéb, mint gazdatest. Az esszencia a mindenkori tok parazitája, amely a külső hámfal sérülésével a legközelebbi kijárat felé veszi az útját. A menekülés egyszerre pánikszerűen spontán és biológiaiailag kodifikált – önfelelt exodus egy másodfokú létezés sztyeppéi felé. Amíg az evolúció végterméke önmagát felszámoló kórságnak bizonyult, a visszafejlődés stációi egy valóságos aranykor képzetét villantották fel. Forradalmi degeneráció. Mert hiába a szagok, hiába a sugárszennyeződéstől túl nagyra duzzadt rügyek a gerincekből kinövő törzsek végén, hiába az önmagát megvédeni nem képes mikroszkopikus pálmaligetek, a felpattogzott héjú tojások és a mérgező párában megolvadt, szaruhártyás peték. A telep a halál jeleinek túltermelésével biztosította be magát a véggel szemben. Topográfia és fotográfia a temetők békéjéről, nem lekicsinylő, csupán önmagában bízó, mely helyet teremt testeink közössége számára, megnyitja a *mi* terünket. Ez nem azt jelenti, hogy fájdalom nélküli írás – szorongás nélküli talán, de nem fájdalom (vagy szenvedés) nélküli, és mégannyira nem öröm nélküli. Bizonyára nem véletlen, hogy a holttesteket egy szeméttelp közelében szórták ki, azzal viszont aligha számoltak, hogy a maradványok idővel a mesterséges részekkel is kölcsönhatásba lépnek. Az entrópia triangulum – egy intelligens, egy vegetatív és egy mechanikus komponens keveredéséből összeálló biom, melynek a már felületesebb vizsgálata is új fejezetet nyithatna a növénytársulástan történetében. Lombosfák, csillárcák, autógumik és emberi belsőségek tekergöztek egy hatalmas rakásban. Emberi és állati maradványok kopuláltak némán, miközben füstöt eregető, semmihez sem kapcsolódó csőrök köröztek mellettük. Kérges, bimbók, hüvelyesek, tönkrement akkumulátorok és az egykor emberi agyakból kivált szaglóhagymák adták át magukat a diabolikus karneválnak. Mindenhol, egyik testtől a másikig, egyik helytől a másikig, helyeken, ahol a test zónákra bomlik, test-pontokra, mindenhol kiszámíthatatlan széttartása van csak annak, aminek egyetlen test tételezését kellene biztosítania. Mindenhol bomlás, ami nem záródik rá egy tiszta és nem kitett énre, hanem egyre csak folytatódik tovább egészen a végső rothadásig, igen, ami még ott is van – bármilyen elviselhetetlen is ez – egy felfoghatatlan anyagi szabadságig, nem hagyva helyet semmilyen kontinuumnak színek, fények, hangok, vonalak formájában, hanem betör újra és újra, szétszórva a sejtek minden eredendő elrendeződését/eloszlását, amivel „egy test” világra jött. Az elszürkült ég felé fordult minden, és egyre csak szívta magába a levegőt a számtalan tüdőhólyagocska, nyíltak és csukódtak a kopoltyúk a belsőségekkel teli pocsolók mélyén, és a kagylók mélyéről kipattogzó, nyitott amigdala olyanok voltak, akár a frissen tört dió. Egy néhai gyomor harctéri gránát emésztésével küszködött, miközben kijárataiból zománcsal borított tapogatók nyomakodtak előre, hogy felmérjék környezetét. Valamivel távolabb leplesmagvúak csoportja készült bekebelezni egy embercsalád viszonylagos épségben megmaradt csontjait. A halottakról való írásnak semmi köze a Halálról való beszédhez, ahhoz viszont nagyon is köze van, hogy a testek tere nem ismeri a Halált, viszont minden egyes testet halottként ismer, mint *ezt* a halottat, amely megosztja velünk a maga itt nyugszik-jának kiterjedését De hol nyugszik itt bárki? Az egészség viszonyfogalom – a téboly nem az. Vagyis a delírium nyelve abszolút zene, mely akkor is szól, ha nincs világ? Az emberek világa helyett a testek világa nem rendellenesség, nem delírium, nem mánia, nem melankólia, amelyek a „lélek” nagyon hétköznapi beteg-

ségei. Hanem egy lázas, elszánt, feszült örület, amely mindig itt van teljes jelenlétében, az egész „énben”, az egész „miben”, az egész „pillanatban”. Ezen az örületen keresztül lépünk be a testbe, és test minden bemenetén keresztül – s azon, ami révén a test van – lépünk kapcsolatba ezzel az örülettel. Márpedig semmi, de semmi nem volt sem a talajban, sem a földi atmoszférában, amit ez a zsírból, megpörkölődött hámsejtekből, porózus ivarlevelekből és cellulózból összeálló telep ne lett volna képes hasznosítani. Az emberi állandók, a némelyik tüdőembóliás áldozat átlátszó hártái, a szétszalazott és most a meleg levegőben remegő, apró propellerek által fenntartott érrendszerek, az egyes, ki tudja, milyen szempontok szerint kijelölt külterületek köré drótkerítésként kiterülő agytekervények és belek, mindez szubdomináns jelleget öltött, és, akárcsak a folyamatosan beépülő, újabb illesztékeket és csatlakozókat fejlesztő gépi alkatrészek, az egész televény összefüggésében nem jelentettek többet az abiotikus tényezők kusza ornamentikájánál. Az iszapágyon fejlődő növényi világra jellemző kevert szecessziós elemek azonban mind megtalálták a helyüket a kriptobiológiai monstrum lüktető funkcionalitásában, hiszen mindegyik rész hozzájárult valamivel az egész működéséhez, ha máshogyan nem, hát saját nyersanyagainak folyamatos átengedésével. A testek teljesen sérthetetlenek. Mindegyik szűz, egy Veszta-szűz az ágyában: és nem azért szűz, mert zárt, hanem mert nyitott. A „nyitott” szűz, és az is marad. A kitárulkozás marad hozzáférhetetlen, a kiterjedés bemenet nélküli. Egy emberi test – gyermek lehetett, hét-nyolc éves kislány –, amelyből már kibuggyantak a szervek, valamivel a telep fölött csüngve, két vastos indát használva támasztékul, az egész mocsári gépezet anemoszkópjaként szolgált. Naomi, akinek kis korában még volt alkalmi elfújnia az utolsó születésnap tortáján imbolygó gyertyafényt, különleges sorsfordulón ment keresztül. A szelek most rajta fújtak át, az ő kis bőrtokját bizsergették odabent, hogy aztán átszervezett neuronális kapcsolásai és a teste maradványaival szimbiózisba lépő indák közvetítésével a központi agyba továbbíthassa az időjárás-jelentést, ezzel segítve a folyamatos expanzióra és öntenyésztésre vonatkozó meghatározások minél pontosabb kijelölését. A televény minden sarka, minden szegélye, minden kitüremkedése nem csak kifelé törekszik, árad, de egyúttal visszafelé is igyekszik a központ felé. A két komplementer mozgás adta meg a danse macabre ritmusát, és rajzolta meg egyúttal az általa megteremtett tér gótikus koordinátáit. A tagok a gócpont felé törleszkedtek, amely végtelen processzusban dolgozta fel a természeti környezet felől érkező adatokat, és szüntelen tervezéssel töltötte ki létezését. A negatív katedrálisok építészete megcsúfolja az öntisztító szellem gőgjét, hiszen a testek televénye befelé robban, az expanzió tehát implózió, mintha ebben a hibrid begyűrődésben megszabadulhatnánk a reakciós vertikumtól, mely felfelé kínozza mindazt, amit nem tudott elfojtani. Mert a látvány – elterelés. Az irtózat, felmérhetetlen biomassza, a földi élet új hercege, amely ki tudja, miféle ragadozóvá vedlik át egyedfejlődése következő lépcsőfokain, valójában nem más, mint egy még nála is nagyobb szürkeálmomány álcázó berendezése. A virágok és a mesterséges fémek káoszmosza nem több mint kamuflázs. Nem egyéb, mint kezdetleges protézise annak, ami valójában a mélyben szunynyad.

(A szöveg jelöletlen idézeteket tartalmaz Bartók Imre *A kecske éve* [Libri, 2015] és Jean-Luc Nancy *Corpus* [Kijárat, 2013, fordította Seregi Tamás] című művekből)